

Zadeva C-431/23**Povzetek predloga za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 98(1)
Poslovnika Sodišča****Datum vložitve:**

11. julij 2023

Predložitveno sodišče:

Tribunal du travail de Liège (Belgija)

Datum predložitvene odločbe:

26. maj 2023

Tožče stranke:

AE in drugi

Tožene stranke:BA, EP in RI kot stečajni upravitelji družbe WIBRA BELGIË SA
WIBRA BELGIË SRL**I. Dejansko stanje**

- 1 WIBRA je nizozemsko podjetje za maloprodajo raznovrstnega potrošniškega blaga (tekstil, dekorativni izdelki, čistila, itd.) po znižanih cenah, ki posluje v Belgiji in na Nizozemskem.
- 2 Po začasnem zaprtju svojih trgovin zaradi krize zaradi covida-19 je belgijska odvisna družba, in sicer delniška družba Wibra België (v nadaljevanju: SA Wibra België), utrpela veliko izgubo prometa za leto 2020. Takrat je imela 81 trgovin in zaposlovala 439 delavcev.
- 3 Družba SA Wibra België je 20. julija 2020 sklicala izredni svet delavcev in izdala sporočilo za javnost, v katerem je poročala o zelo težkih razmerah, nameri, da bo obdržala del svojih trgovin v Belgiji, in potrebi po vložitvi predloga za sodno prestrukturiranje.
- 4 Družba SA Wibra België je 30. julija 2020 pri tribunal de l'entreprise de Gand, division de Dendermonde (gospodarsko sodišče v Gentu, oddelek v

Dendermondu, Belgija) (v nadaljevanju: gospodarsko sodišče), vložila predlog za sodno prestrukturiranje. S sodbo, izdano istega dne, so bili za organizacijo in prenos vseh ali dela dejavnosti družbe imenovani trije sodni pooblaščenca (BA, EP in RI).

- 5 Sodni pooblaščenca so gospodarskemu sodišču predložili edino ponudbo, ki so jo sprejeli, in sicer nizozemske družbe Wibra Nederland BV, ki je nameravala „na belgijskem trgu začeti na novo, v poenostavljeni/zmanjšani/manj omejevalni obliki, z družbo, ki bo šele ustanovljena, z nekaterimi trenutno delujočimi trgovinami“.¹ Ponudba se je nanašala na nakup 36 od 81 poslovnih prostorov, vključno s sedežem, in prevzem 183 od 439 zaposlenih, ki jih je izbral potencialni pridobitelj.
- 6 Dne 30. septembra 2020 je bila ustanovljena družba z omejeno odgovornostjo Wibra België (v nadaljevanju: SRL Wibra België), da bi prevzela in nadaljevala nekatere dejavnosti družbe SA Wibra België.
- 7 Dne 1. oktobra 2020 je bil sklican nov izredni svet delavcev družbe SA Wibra België v navzočnosti sindikalnih predstavnikov. Po navedbah družbe SA Wibra België so uprava in sodni pooblaščenca nameravali tako zaposlenim zagotoviti potrebne informacije v okviru vloge za odobritev prevzemne ponudbe v skladu s postopkom sodnega prestrukturiranja s prenosom pod nadzorom sodišča.
- 8 Gospodarsko sodišče je 8. oktobra 2020 to vlogo za odobritev zavrnilo. Sodišče je razsodilo, da so nekatere določbe načrta v nasprotju, po eni strani, s kolektivno pogodbo št. 102 z dne 5. oktobra 2011 o ohranitvi pravic delavcev v primeru spremembe delodajalca zaradi sodnega prestrukturiranja s prenosom pod nadzorom sodišča (MB z dne 25. aprila 2013, str. 25097) in, po drugi strani, z Direktivo Sveta 2001/23/ES z dne 12. marca 2001 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi z ohranjanjem pravic delavcev v primeru prenosa podjetij, obratov ali delov podjetij ali obratov (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 4, str. 98).
- 9 Istega dne je gospodarsko sodišče razglasilo stečaj družbe Wibra België SA ter imenovalo osebe BA, EP in RI za stečajne upravitelje.
- 10 Zaposleni so bili takoj obveščeni o sodbi in prekinitvi pogodbe o zaposlitvi proti plačilu nadomestila za čas odpovednega roka.
- 11 Ne glede na to, da je gospodarsko sodišče zavrnilo prevzemno ponudbo in izdalo sodbo o razglasitvi stečaja, je družba WIBRA 9. oktobra v sporočilu za javnost napovedala hitro ponovno odprtje 36 trgovin in vrnitev na delo 183 zaposlenih z novimi pogodbami o zaposlitvi.

¹ Sodba gospodarskega sodišča v Gentu z dne 8. oktobra 2020 (točka 5), prosti prevod predložitvenega sodišča.

- 12 Istega dne so stečajni upravitelji del sredstev družbe SA Wibra België prenesli na družbo SRL Wibra België, ki je zaposlila 183 od 439 odpuščenih delavcev.
- 13 Nekateri delavci, ki niso bili ponovno zaposleni, so 1. aprila 2021 stečajnim upraviteljem zastavili vprašanja o upoštevanju postopka predhodnega obveščanja in posvetovanja ter o načinu prenosa določenih dejavnosti družbe SA Wibra België na pridobitelja 9. oktobra 2020.
- 14 Stečajni upravitelji so odgovorili, da so bile med postopkom sodnega prestrukturiranja s prenosom pod nadzorom sodišča spoštovane obveznosti v zvezi z obveščanjem predstavnikov delavcev in posvetovanjem z njimi.

Po njihovih navedbah naj bi gospodarsko sodišče neodvisno od sklepa o zavrnitvi načrtovanega prevzema nadziralo in odobrilo potek postopka ter na obravnavi zaslišalo predstavnike zaposlenih.

- 15 Iz spisa je razvidno, da družba SRL Wibra België od leta 2021 ustvarja velike dobičke in da so se po stečaju ponovno odprle nove belgijske trgovine pod blagovno znamko WIBRA.

II. Predmet spora in stališča strank

- 16 Pri predložitvenem sodišču je 60 nekdanjih delavcev (v nadaljevanju: tožeče stranke) vložilo odškodninski zahtevek zoper družbo SA Wibra België v stečaju (osebe BA, EP in RI v vlogi stečajnih upraviteljev, v nadaljevanju tudi: prve tožene stranke) in zoper novo družbo SRL Wibra België.

Njihovi predlogi so zlasti naslednji:

- naj se ugotovi, da so tožene stranke kršile obveznosti predhodnega obveščanja in posvetovanja v zvezi s kolektivnim odpuščanjem, ki izhajajo iz kolektivne pogodbe št. 24 z dne 2. oktobra 1975 o postopku obveščanja in posvetovanja s predstavniki delavcev v zvezi s kolektivnimi odpuščanji (MB z dne 17. februarja 1976, št. 1975100250, str. 1716) in člena 66 loi du 13 février 1998 portant des dispositions en faveur de l'emploi (zakon z dne 13. februarja 1998 o ukrepih v korist zaposlovanja) (MB z dne 19. februarja 1998, št. 1998012088, str. 4643) (v nadaljevanju: zakon z dne 13. februarja 1998);
- naj se ugotovi, da postopek prenosa dejavnosti med družbo SA Wibra België v stečaju in družbo SRL Wibra België pomeni pogodbeni prenos podjetja v smislu kolektivne pogodbe št. 32a z dne 7. junija 1985 o ohranjanju pravic delavcev v primeru spremembe delodajalca zaradi pogodbenega prenosa podjetja in o ureditvi pravic delavcev, ki se po stečaju prevzamejo s prevzemom sredstev (MB z dne 9. avgusta 1985, št. 1985800218, str. 11528);
- naj se posledično določi višina škode tožečih strank, na tej podlagi določijo njihove odškodninske terjatve do družbe SA Wibra België v stečaju in zadeva

vrne v razsojanje pristojnemu gospodarskemu sodišču, da odloči o dopustitvi prijave teh terjatev v stečajno maso;

- družbi SRL Wibra België naj se solidarno ali *in solidium*, v nasprotnem primeru pa osebno, naloži plačilo določenih zneskov odškodnine.

- 17 Družba SA Wibra België trdi, da so predlogi neutemeljeni tako v delu, v katerem se nanašajo na kršitev kolektivne pogodbe št. 24, ki se nanaša na kolektivno odpuščanje, kot tudi v delu, v katerem temeljijo na kolektivni pogodbi št. 32a v zvezi s prenosom podjetja.

V zvezi z očitkom o pomanjkanju natančnih in konkretnih informacij v zvezi s kolektivnim odpuščanjem trdi, da je treba razlikovati med obdobjem pred postopkom sodnega prestrukturiranja, obdobjem po tem postopku in samim stečajem.

Meni, da postopka, izvedenega med družbama SA Wibra België v stečaju in SRL Wibra België, ni mogoče opredeliti kot pogodbeni prenos podjetja v smislu kolektivne pogodbe št. 32a, temveč da je treba pravice prevzetih delavcev preučiti v okviru prevzema sredstev po stečaju.

- 18 Družba SRL Wibra België trdi, da so predlogi neutemeljeni. V skladu s členom 65 zakona z dne 13. februarja 1998 je uporaba kolektivne pogodbe št. 24 v primeru stečaja izrecno izključena.

Prav tako trdi, da se tožeče stranke ne morejo sklicevati na določbe prava Unije za naložitev obveznosti delodajalcu; ker namreč Direktiva 2001/23 ni bila prenesena v nacionalno pravo, njena razlaga nima neposrednega horizontalnega učinka.

Trdi, da ne more biti solidarno odgovorna z družbo SA Wibra België za dolgove, ki so obstajali na dan prenosa sredstev in osebja, saj so določbe, ki se uporabljajo v tem primeru, zajete v poglavju III kolektivne pogodbe št. 32a in ne v poglavju II.

III. Pravo – Obveznosti obveščanja predstavnikov delavcev in posvetovanja z njimi v primeru kolektivnega odpuščanja

- 19 V različnih nacionalnih določbah so določene obveznosti predhodnega obveščanja predstavnikov delavcev in posvetovanja z njimi v primeru kolektivnega odpuščanja. Cilj teh določb je preprečiti, zmanjšati ali ublažiti posledice kolektivnega odpuščanja z uporabo spremljevalnih socialnih ukrepov, dajanjem prednosti dialogu ter zagotavljanjem poštenih, popolnih in preglednih informacij. Te določbe so med drugim vključene v kolektivno pogodbo št. 24, na katero napotuje člen 66 zakona z dne 13. februarja 1998.
- 20 Direktiva Sveta 98/59/ES z dne 20. julija 1998 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi s kolektivnimi odpusti (UL, posebna izdaja v slovenščini,

poglavje 5, zvezek 3, str. 327) v členu 2 določa obveznosti obveščanja in posvetovanja, ki so naložene delodajalcu, ki načrtuje kolektivno odpuščanje.

- 21 Sodišče je v sodbi z dne 12. oktobra 2004, Komisija/Portugalska (C-55/02, EU:C:2004:605), pojasnilo, da se predpisi o kolektivnem odpuščanju uporabljajo za vsa odpuščanja iz razlogov, ki niso povezani s posameznimi delavci, kot je primer stečaja.
- 22 V sodbi z dne 3. marca 2011, Claes in drugi (od C-235/10 do C-239/10, EU:C:2011:119), je Sodišče razsodilo, da je treba člene od 1 do 3 Direktive 98/59 razlagati tako, da se uporabljajo za prenehanje dejavnosti institucije kot delodajalca zaradi sodne odločbe, s katero sta bila odrejena njeno prenehanje in likvidacija zaradi insolventnosti, tudi če v primeru takega prenehanja nacionalna zakonodaja določa prenehanje pogodb o zaposlitvi delavcev s takojšnjim učinkom. Obveznosti iz členov 2 in 3 Direktive 98/59 morajo biti izpolnjene, dokler pravna oseba institucije, katere prenehanje in likvidacija sta bila odrejena, dokončno ne preneha obstajati. Obveznosti, naložene delodajalcu na podlagi teh členov, mora izpolniti vodstvo zadevnega podjetja, če ostane na položaju, čeprav z omejenimi pooblastili glede upravljanja tega podjetja, ali likvidacijski upravitelj, če je v celoti prevzel upravljanje tega podjetja.

1. Obveznosti prvih toženih strank kot stečajnih upraviteljev

- 23 Člen 65 zakona z dne 13. februarja 1998 izrecno izključuje uporabo poglavja VII navedenega zakona, ki se nanaša na obveznosti predhodnega obveščanja in posvetovanja, v primeru kolektivnega odpuščanja v okviru stečajnega postopka.
- 24 Tudi Direktiva 98/59 delodajalcu v stečaju izrecno ne nalaga take obveznosti.
- 25 Niti Direktiva 98/59 niti njena razlaga s strani Sodišča ne omogočata, da se delodajalcu v okviru stečaja naložijo obveznosti predhodnega obveščanja in posvetovanja.

Direktive namreč nimajo neposrednega horizontalnega učinka; preden se prenesejo v nacionalno pravo, so lahko neposreden vir pravic, ne pa tudi obveznosti za posameznike.

- 26 Ker edine določbe, s katerimi so naložene obveznosti obveščanja in posvetovanja pred kolektivnim odpuščanjem, izključujejo primer stečaja, družbi SA Wibra België po razglasitvi stečaja ni mogoče očitati kršitve.
- 27 Zato osebe BA, EP in RI kot stečajni upravitelji družbe SA Wibra België ne morejo biti odgovorne za škodo, ki jo navajajo tožeče stranke, ker jim v tej vlogi ni bilo treba upoštevati kolektivne pogodbe, ki določa postopek predhodnega posvetovanja ali sprave pred kolektivnim odpuščanjem.

2. Obveznosti prvih toženih strank kot sodnih pooblaščenecv

- 28 Povsem drugačna pa je odgovornost oseb BA, EP in RI kot sodnih pooblaščenecv, imenovanih v okviru sodnega prestrukturiranja družbe.
- 29 V tej vlogi so se pogajale o prevzemu dela dejavnosti in zaposlenih s strani matične družbe Wibra Nederland [BV]. Dne 21. septembra 2020 so sprejele ponudbo te družbe, po kateri je bil predviden prevzem 183 od 439 zaposlenih.
- 30 Tako so prve tožene stranke že od začetka pogajanj z družbo Wibra Nederland [BV] in najpozneje v trenutku, ko so 21. septembra 2020 sprejele njeno ponudbo, vedele ali bi morale vedeti, da je kolektivno odpuščanje neizogibno.
- 31 V nasprotju s tem, kar je določeno v primeru stečaja, obveznosti obveščanja in posvetovanja pred kolektivnim odpuščanjem v primeru sodnega prestrukturiranja niso izrecno izključene. Te obveznosti so zato veljale za družbo SA Wibra België v okviru sodnega prestrukturiranja, ki ga je 30. julija 2020 odredilo gospodarsko sodišče.
- 32 Nacionalne določbe na tem področju podrobno povzemajo zahteve iz člena 2(3) Direktive 98/59:
- „Da delodajalec predstavnikom delavcev omogoči dajanje konstruktivnih predlogov, jim mora med pogajanja pravočasno:*
- (a) zagotoviti vse relevantne podatke in
- (b) jih v vsakem primeru pisno obvestiti o:
- (i) razlogih za načrtovano odpuščanje;
- (ii) številu in kategorijah delavcev, ki jih bo odpustil;
- (iii) številu in kategorijah običajno zaposlenih delavcev;
- (iv) obdobju, v katerem bo izvedel načrtovane odpuste;
- (v) predlaganih merilih za izbor delavcev, ki jih bo odpustil, če ima po nacionalni zakonodaji in/ali praksi to pristojnost;
- (vi) načinu izračunavanja odpravnin, ki niso določene v nacionalni zakonodaji in/ali praksi. [...]“
- 33 Družba SA Wibra België trdi, da se je prek svojih sodnih pooblaščenecv posvetovala s predstavniki zaposlenih in jih obvestila o svojem ekonomskem položaju in predvidenih rešitvah. Navaja različne sestanke, ki so potekali po uvedbi postopka sodnega prestrukturiranja.

- 34 Vendar v zapisnikih teh sestankov, ki so predloženi, niso navedeni spremljevalni ukrepi in ukrepi obveščanja, primerni za kolektivno odpuščanje.
- 35 Različna sporočila družbe SA Wibra België in vsebina svetov delavcev, ki so potekali pred stečajem, kažejo na pomanjkanje socialnega usklajevanja in neupoštevanje postopka kolektivnega odpuščanja.
- 36 Ni zapisa o nobenem pisnem obvestilu, kot to določa člen 66(1) zakona z dne 13. februarja 1998. Vendar je družba SA Wibra België 1. oktobra 2020 vedela oziroma bi morala vedeti, da je kolektivno odpuščanje neizogibno, ne glede na to, ali bo do njega prišlo po sprejetju prevzemne ponudbe v okviru postopka sodnega prestrukturiranja ali, če je ta ponudba zavržena, zaradi stečaja družbe.
- 37 Dejstvo, da so bili predstavniki zaposlenih zaslišani na obravnavi 5. oktobra 2020, na podlagi katere je bila 8. oktobra 2020 izdana sodba o razglasitvi stečaja, ne zadostuje za ugotovitev spoštovanja zadevnih obveznosti.
- 38 Ker ponudba za prevzem, ki je bila predložena v okviru postopka sodnega prestrukturiranja, ni bila uspešna, predstavniki delavcev niso mogli predvideti skorajšnjega stečaja družbe. Zato pravni okvir, v katerem je potekal postopek, predstavnikom zaposlenih ni omogočal, da bi učinkovito in v razumnem roku postavili vprašanja upravi družbe.
- 39 Delavci so bili prikrajšani za jasne in zadostne informacije o tem, kaj se bo z njimi zgodilo. Hkrati se je družba pripravljala na prestrukturiranje; zato ni mogla spregledati realnosti kolektivnega odpuščanja in iz tega izhajajočih obveznosti.
- 40 Poleg tega v nasprotju s trditvami družbe SA Wibra België je dejstvo, da se naloge sodnih pooblaščenec izvajajo „*pod nadzorom in pristojnostjo sodišča*“, ne odvezuje obveznosti obveščanja in posvetovanja. Postopek sodnega prestrukturiranja ne vpliva na upravljanje družbe, saj upravljanje družbe v celoti ostane v rokah njenih organov.
- 41 Razlogovanje toženih strank pomeni, da gospodarsko sodišče ni ugotovilo kršitve pravil, ki urejajo kolektivno odpuščanje. Vendar je družba SA Wibra België namerno zaobšla zavrnitev sodne odobritve prevzemne ponudbe tako, da je kljub tej zavrnitvi del svojih dejavnosti, prostorov in osebja prenesla na družbo SRL Wibra België, ki je bila predhodno ustanovljena v ta namen, neprevzeto osebje pa je prepustila upraviteljem in Fond de fermeture d'entreprises (sklad za zaprtje podjetij) (in posledično skupnosti).
- 42 Zato je nesmiselno trditi, da so bile obveznosti, ki so veljale za družbo SA Wibra België, zajete v sodnem nadzoru, zlasti ker je ta nadzor nazadnje privedel do zavrnitve ponudbe, ki so jo predložili sodni pooblaščeneci.

IV. Pravna opredelitev postopka prenosa sredstev z družbe SA Wibra België na družbo SRL Wibra België: pogodbeni prenos podjetja ali prenos sredstev po stečaju?

- 43 Direktiva 2001/23 uvaja dva mehanizma za zaščito delavcev v primeru prenosa podjetja: po eni strani, prevzem s strani pridobitelja vseh delavcev prenesenega podjetja (člen 4(1)); po drugi strani, prenos vseh pravic in obveznosti, ki izhajajo iz prenesenih pogodb o zaposlitvi, na pridobitelja (člen 3(1)).
- 44 Ta direktiva je prenesena v belgijsko pravo, med drugim s kolektivno pogodbo št. 32a. Člen 6 te pogodbe določa, da se njeno poglavje II o pravicah delavcev v primeru spremembe delodajalca po pogodbenem prenosu podjetja „*uporablja za vsako menjavo delodajalca zaradi pogodbenega prenosa podjetja ali dela podjetja, razen v primerih [prevzema sredstev po stečaju]. Ob upoštevanju določb pododstavka 1 se za prenos v tej kolektivni pogodbi šteje prenos gospodarske enote, ki ohrani svojo identiteto, se pravi organiziranega skupka virov, katerega cilj je opravljanje gospodarske dejavnosti, ne glede na to, ali je ta dejavnost glavna ali stranska.*“
- 45 Prenos podjetja v smislu Direktive 2001/23 in kolektivne pogodbe št. 32a vključuje kombinacijo treh elementov:
- menjavo delodajalca;
  - prenos podjetja ali dela podjetja;
  - pogodbeni izvor prenosa. Sodišče je pojem pogodbenega prenosa razlagalo prožno, da bi izpolnilo cilj Direktive, ki je zaščititi delavce v primeru prenosa podjetja, in presodilo, da se ta direktiva „*uporablja ob vseh spremembah – v okviru pogodbenih razmerij – fizične ali pravne osebe, ki je odgovorna za obratovanje podjetja in ki prevzema obveznosti delodajalca do zaposlenih v podjetju*“ (sodba z dne 15. junija 1988, Bork International in drugi, 101/87, EU:C:1988:308, točka 13).
- 46 Člen 7 kolektivne pogodbe št. 32a določa: „*Pravice in obveznosti odsvojitelja, ki izhajajo iz na dan prenosa v smislu člena 1(1) obstoječih pogodb o zaposlitvi, se na podlagi takega prenosa prenesejo na pridobitelja.*“
- 47 Člen 8 določa solidarnost glede dolgov med odsvojiteljem in pridobiteljem za „*dolgove, ki obstajajo na dan prenosa v smislu člena 1(1) in izhajajo iz pogodb o zaposlitvi, veljavnih na ta dan [...]*“.
- 48 Člen 11 in naslednji v poglavju III se nanašajo na položaj delavcev v primeru prevzema sredstev po stečaju. V tem primeru, kot izjema od pravil iz poglavja II, se na pridobitelja niti ne prenesejo dolgovi družbe, ki obstajajo na dan prenosa, niti ne obstaja solidarnost z odsvojiteljem.
- 49 Prav tako člen 5 Direktive 2001/23 določa:

„Če države članice ne določijo drugače, se člena 3 in 4 ne uporabljata za prenos podjetja, obrata ali dela podjetja ali obrata, če je odsvojitelj v stečajnem ali temu podobnem postopku zaradi plačilne nesposobnosti, ki je bil začet z namenom likvidacije premoženja odsvojitelja in je pod nadzorom pristojnega organa oblasti (ki je lahko tudi stečajni upravitelj, ki ga je pooblastil pristojni organ oblasti).“

- 50 Nazadnje, kolektivna pogodba št. 102 je bila sklenjena po začetku veljavnosti loi du 31 janvier 2009 relative à la continuité des entreprises (zakon z dne 31. januarja 2009 o kontinuiteti podjetij) (MB z dne 9. februarja 2009, št. 2009009047, str. 8436), ki je uvedel mehanizem prenosa pod nadzorom sodišča.
- 51 V okviru krize zaradi covida-19 je zakonodajalec uvedel različne ukrepe za pomoč podjetjem. Med njimi je tudi tako imenovani postopek „pre-pack“ ali „tih stečaj“, ki je določen v členu XX.39/1 Code de droit économique (zakonik o gospodarskem pravu) pod naslovom, ki se nanaša na sodno prestrukturiranje podjetij.
- 52 Gre za pripravljalno fazo prestrukturiranja podjetja, v kateri se lahko imenuje sodni pooblaščenec za sklenitev sporazumnega ali kolektivnega dogovora, če lahko dolžnik dokaže, da je kratkoročno ali dolgoročno ogrožena kontinuiteta podjetja.
- 53 Ta pravni primer pre-packa je *„v bistvu sestavljen iz postopka v dveh fazah: prve faze, ki je na splošno zaupna in v kateri z različnimi vpletenimi strankami ali nekaterimi od njih potekajo pogajanja o prestrukturiranju in je dosežen dogovor o njem, ter druge, s katero se ta dogovor formalizira v okviru postopka zaradi insolventnosti, ki bo načeloma kratek, saj je bilo prestrukturiranje že pripravljeno in dogovorjeno v prvi fazi“*.²
- 54 Belgijski zakonodajalec je tako želel urediti zaupna pogajanja o načrtu prestrukturiranja, ne da bi bila s tem povezana negativna publiciteta (načrt pre-pack),³ ni pa sprejel zakonodaje o pripravi prenosa podjetja (prenos pre-pack).
- 55 V sodbi z dne 22. junija 2017, Federatie Nederlandse Vakvereniging in drugi (C-126/16, EU:C:2017:489), je bilo ugotovljeno, da je prenos pre-pack, ki se uporablja v nizozemskem pravu, v nasprotju s členom 5 Direktive 2001/23. Po navedbah Sodišča se *„postopek pre-pack iz postopka v glavni stvari sicer pripravi pred razglasitvijo stečaja, vendar pa se izvede po njem. Takšen postopek, ki dejansko vključuje stečaj, je lahko zajet s pojmom ‚stečajni postopek‘ v smislu člena 5(1) Direktive 2001/23“* (točka 46); in *„faza postopka pre-pack, kot je ta v*

² ALTER, C. in PLETINCKX, Z., „Loi du 21 mars 2021 modifiant le livre XX du Code de droit économique et le Code des Impôts sur les revenus 1992“, *Journal des Tribunaux*, 2021/20, št. 6858, str. 367.

³ Doc. parl., Ch., 2019/2020, št. 1337/004, str. 10.

postopku v glavni stvari, ki se izvede pred razglasitvijo stečaja, nima nobene podlage v zadevni nacionalni zakonodaji“ (točka 53).

- 56 Po mnenju Sodišča se *„tako tega postopka ne izvaja samo pod nadzorom sodišča, temveč tudi, kot je razvidno iz spisa, predloženega Sodišču, upravljalnega organa podjetja, ki se pogaja in sprejema odločitve v zvezi s prodajo podjetja v stečaju“* (točka 54). Skratka, *„niti predvideni upravitelj, čeprav ga imenuje sodišče na predlog podjetja v stečaju, niti stečajni sodnik formalno nimata nobenih pooblastil. Zato ju ne bremeni noben nadzor, ki ga nad njima izvaja organ oblasti“* (točka 55).
- 57 Sodišče je v sodbi z dne 16. maja 2019, Plessers (C-509/17, EU:C:2019:424), potrdilo svojo sodno prakso z enako obrazložitvijo: *„Direktivo Sveta 2001/23/ES z dne 12. marca 2001 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi z ohranjanjem pravic delavcev v primeru prenosa podjetij, obratov ali delov podjetij ali obratov, zlasti njene člene od 3 do 5, je treba razlagati tako, da nasprotuje nacionalni zakonodaji, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, ki – v primeru prenosa podjetja, izvedenega v okviru postopka sodne reorganizacije s prenosom pod nadzorom sodnega organa, katerega namen je ohranitev celote ali dela podjetja odsvojitelja ali njegovih dejavnosti – za pridobitelja določa pravico, da izbere delavce, ki jih želi prevzeti.“*
- 58 V sodbi z dne 28. aprila 2022, Federatie Nederlandse Vakbeweging (Postopek pre-pack) (C-237/20, EU:C:2022:321), je Sodišče spremenilo svoje stališče v primeru, v katerem je nizozemska družba v stečaju prenesla svoje dejavnosti na novi „hčerinski“ družbi prek mehanizma pre-pack, pri čemer je bil del zaposlenih prevzet pod manj ugodnimi delovnimi pogoji. Sodišče je razsodilo, da *„je treba člen 5(1) Direktive 2001/23 razlagati tako, da je pogoj, ki ga določa ter v skladu s katerim se člena 3 in 4 te direktive ne uporabljata za prenos podjetja, če je odsvojitelj v stečajnem ali temu podobnem postopku zaradi plačilne nesposobnosti, ki je bil začet z namenom likvidacije premoženja odsvojitelja, izpolnjen, če se prenos celotnega podjetja ali njegovega dela pred začetkom stečajnega postopka, ki je namenjen likvidaciji premoženja odsvojitelja in v katerem se navedeni prenos izvede, pripravi v okviru postopka pre-pack, katerega namen je, da se v stečajnem postopku omogoči likvidacija delujočega podjetja, pri kateri se vsi upniki poplačajo čim boljše in se ohrani kar največ delovnih mest, pod pogojem, da je tak postopek pre-pack urejen z zakonskimi ali podzakonskimi določbami“* (točka 55), ter da *„to, da je prenos celotnega podjetja ali njegovega dela pripravljen v okviru postopka pre-pack, ki poteka pred razglasitvijo stečaja, s strani ‚predvidenega stečajnega upravitelja‘, ki je pod nadzorom ‚predvidenega stečajnega sodnika‘, ne nasprotuje temu, da je tretji pogoj iz člena 5(1) Direktive 2001/23 izpolnjen“* (točka 65).
- 59 Sodišče v tej sodbi ugotavlja, da postopek pre-pack, če ga urejajo zakonske ali podzakonske določbe, spada pod izjemo iz člena 5 Direktive 2001/23.

- 60 Družba SA Wibra België mora vsaki od tožečih strank plačati odškodnino zaradi kršitve svojih obveznosti obveščanja in posvetovanja pred kolektivnim odpuščanjem.
- 61 Vendar mora biti ob upoštevanju stečaja za terjatve razglašeno, da se lahko prijavijo v stečajno maso, stečajno premoženje pa mora zadostovati, da lahko tožeče stranke dobijo dejansko izplačilo.
- 62 Če se postopek med družbama SA Wibra België v stečaju in SRL Wibra België šteje za pogodbeni prenos podjetja v smislu kolektivne pogodbe št. 32a, bo druga družba solidarno odgovorna za obveznosti prve družbe in za dolgove, ki obstajajo na dan prenosa, v skladu s členoma 7 in 8 kolektivne pogodbe št. 32a.
- 63 V okviru postopka sodnega prestrukturiranja je bil načrt prenosa sredstev neuspešen, ker je gospodarsko sodišče odločilo, da je v nasprotju s kolektivno pogodbo št. 102 in Direktivo 2001/23.
- 64 Kljub zavrnitvi sodne odobritve prevzema sredstev so načrt za prenos, ki so ga med postopkom zaradi insolventnosti pripravili sodni pooblaščenci, nazadnje izvedli isti sodni pooblaščenci, vendar kot stečajni upravitelji, dan po razglasitvi stečaja.
- 65 Tožene stranke ne izpodbijajo, da je vsebina postopka med družbama, ki se je zgodil dan po stečaju, enaka vsebini prevzemne ponudbe. Edina razlika med obema postopkoma je v identiteti pridobitelja, vendar to dejstvo glede na to, da je družba SRL Wibra België hčerinska družba matične družbe, ne vpliva na to, kar sledi.
- 66 Natančneje, sodni pooblaščenci so sprejeli ponudbo družbe Wibra Nederland BV, ki se je nanašala na nakup dela prostorov in sedeža podjetja ter vsa opredmetena in neopredmetena sredstva, potrebna za ta nakup, poleg tega prevzema 183 od 439 zaposlenih.
- 67 Ta postopek je treba nedvomno opredeliti kot „prenos pre-pack“, ki pridobitelju omogoča, da se sklicuje na odstopanje iz člena 5 Direktive 2001/23, če je ta postopek urejen z zakonskimi ali podzakonskimi določbami, v skladu s sodbo z dne 28. aprila 2022, Federatie Nederlandse Vakbeweging (Postopek pre-pack) (C-237/20, EU:C:2022:321).
- 68 Kot je bilo poudarjeno v pravni teoriji, „[...] sodba o odobritvi, katere niti namen niti učinek ni ‚potrditev‘ prenosa s socialnega vidika, delavcem ne preprečuje uveljavljanja njihovih pravic, prav tako pa ne more povzročiti, da bi se postavilo pod vprašaj samo načelo prenosa. Prenos pod nadzorom sodišča ima torej enak

*učinek za delavce, za katere velja kolektivna pogodba št. 102, kot ga ima pogodbeni prenos za delavce, za katere velja kolektivna pogodba št. 32a.*⁴

- 69 Glede na navedeno za postopek, izveden v tej zadevi, ne more veljati izjema iz člena 5(1) Direktive 2001/23, razen če ta postopek urejajo zakonske ali podzakonske določbe.
- 70 V belgijskem pozitivnem pravu ni takšnih določb, saj se člen XX.39/1 zakonika o gospodarskem pravu nanaša na pripravljajno fazo (načrt pre-pack) in ne na fazo prenosa (prenos pre-pack).
- 71 Posebnost obravnavane zadeve je naslednja:
- prvi del postopka – priprava prenosa – je potekal pod nadzorom sodnih pooblaščenecv, ki jih je imenovalo gospodarsko sodišče v okviru postopka sodnega prestrukturiranja, se pravi v skladu z zakonskimi določbami;
  - drugi del postopka – prenos sredstev in osebja – je sledil takoj po tem, ko je gospodarsko sodišče zavrnilo odobritev prvotno dogovorjenega postopka, povrh vsega na podlagi razloga, povezanega z varstvom pravic delavcev (pridobitelj je zavrnil prevzem obveznosti družbe v zvezi z regresom za dopust in nagrado ob koncu leta).
- 72 Zato se postavlja naslednje vprašanje: ali prenos sredstev, ki je bil pripravljen med postopkom sodnega prestrukturiranja pod nadzorom sodišča, vendar katerega odobritev je ta organ zavrnil, spada pod izjemo iz člena 5 Direktive 2001/23, če je bil ta postopek nazadnje izveden po stečaju zadevne družbe?

V. Vprašanje za predhodno odločanje

- 73 *Ali je treba člen 5(1) Direktive Sveta [2001]/23/ES z dne 12. marca 2001 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi z ohranjanjem pravic delavcev v primeru prenosa podjetij, obratov ali delov podjetij ali obratov razlagati tako, da pogoj, ki ga določa ter v skladu s katerim se člena 3 in 4 te direktive ne uporabljata za prenos podjetja, če je odsvojitelj v stečajnem ali temu podobnem postopku zaradi plačilne nesposobnosti, ki je bil začel z namenom likvidacije premoženja odsvojitelja, ni izpolnjen, če se prenos celotnega podjetja ali njegovega dela pripravi pred začetkom stečajnega postopka, ki je namenjen likvidaciji premoženja odsvojitelja, v obravnavani zadevi v okviru postopka sodnega prestrukturiranja, ki se zaključi z dogovorom o prenosu, katerega odobritev je pristojno sodišče zavrnilo, nato pa je bil izveden takoj po razglasitvi stečaja brez uporabe kakršnih koli zakonskih ali podzakonskih določb nacionalnega prava?*

⁴ AYDOGDU, R. in WILDEMEERSCH, J., „L’arrêt Plessers de la Cour de Justice de l’Union Européenne: une condamnation avec sursis de la réorganisation judiciaire par transfert sous autorité de justice“, *JLMB*, 2019, str. 1269.